

ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ & ΔΑΝΕΙΩΝ

**ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ
ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗ
ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΑΝΕΙΩΝ
ΣΕ Ο.Τ.Α & ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ
ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ & ΔΑΝΕΙΩΝ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Π.Δ 169/2013**

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2025

ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ & ΔΑΝΕΙΩΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
Δ/ΝΣΗ (Δ7) ΔΑΝΕΙΩΝ Τ.Ν. & Π.Α. Ν.Π. & ΕΠΙΧ/ΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ : Α΄ ΔΑΝΕΙΩΝ Τ.Ν. & Π.Α.
1^{ος} όροφος γραφ. 107
Ακαδημίας 40, Τ.Κ. 10174 Αθήνα

**Χορήγηση δανείων σε Ο.Τ.Α
και σε
άλλους Φορείς από το
Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων,
εφόσον πληρούνται
τα κριτήρια δανειοδότησης
του άρθ. 264 του Ν.3852 / 2010**

Με το Προεδρικό Διάταγμα [**ΠΔ 169 / 2013**, Φ.Ε.Κ 272 / Α / 13-12-2013] ορίζονται οι προϋποθέσεις, οι όροι και η **διαδικασία χορήγησης δανείων** από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, **προς:**

- α)** οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ),
- β)** συνδέσμους και ενώσεις ΟΤΑ,
- γ)** νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.) των ΟΤΑ,
- δ)** νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.) και
- ε)** δημόσιους φορείς, όπως νοούνται στη διάταξη του άρθρου 1 του Ν. 3389/2005 (Α΄ 232) «Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα».

Σκοπός των δανείων

1. α. Σκοπός των δανείων των προς τους Φορείς των περιπτώσεων **α,β,γ** και **δ** ανωτέρω, είναι:
 - i. η εκτέλεση έργων υποδομής για την περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας ή έργων γενικού συμφέροντος, με ή χωρίς τη σύμπραξη του ιδιωτικού τομέα καθώς και η εκπόνηση μελετών για την ωρίμανση και την εκτέλεση των έργων αυτών,
 - ii. η προμήθεια ή μίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού για την **εξ ιδίων** εκτέλεση των έργων,
 - iii. η καταβολή αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις ακινήτων στο πλαίσιο εκτέλεσης των έργων.

iv. η εξυγίανση – **μόνο** των ΟΤΑ, των συνδέσμων, ενώσεων και νομικών προσώπων των Ο.Τ.Α.

β. Σκοπός των δανείων προς τους Φορείς της περίπτωσης **ε** ανωτέρω, είναι η εκτέλεση έργων για την περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας ή έργων γενικού συμφέροντος.

2. Τα έργα που δανειοδοτούνται απαριθμούνται ενδεικτικά στον παρακάτω πίνακα:

Τομέας	Σκοπός
Υποδομές	Οδοποιία, ασφαλοστρώσεις, πεζοδρομήσεις, συντηρήσεις, κατασκευή αθλητικών κέντρων, κολυμβητηρίων κ.ά.
Βελτίωση φυσικού περιβάλλοντος	Ανάπλαση πλατειών, διαμόρφωση πάρκων – παιδικών χαρών, διαχείριση στερεών αποβλήτων – απορριμμάτων, δημοτικός ηλεκτροφωτισμός, παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων, προστασία περιβάλλοντος, αντιπλημμυρικά έργα κ.α.
Υδρευση – αποχέτευση	Δίκτυο ύδρευσης – ακαθάρτων (σε Ο.Τ.Α που δεν έχουν συστήσει Δ.Ε.Υ.Α), γεωτρήσεις, αφαλατώσεις κ.α.
Κοινωνική στεγαστική πολιτική	Ανέγερση κατοικιών για εργαζομένους, ανέγερση δημοτικών κατοικιών κ.α.
Κοινή ωφέλεια	Κατασκευή δημοτικών κοιμητηρίων, δημοτικών ιατρείων ή ΚΑΠΗ κ.α.

Σημαντική σημείωση:

Αν το δάνειο **δεν χορηγείται για έργο**, το οποίο προβλέπεται ρητώς στον **παραπάνω πίνακα** , αλλά πάντως εμπίπτει στους σκοπούς της παρ. **1^α** , **πρέπει να συντρέχει απροθυμία** της αγοράς για να χρηματοδοτηθεί.

Δικαιολογητικά χορήγησης δανείων:

A] Δικαιολογητικά χορήγησης δανείου με σκοπό την εκτέλεση έργων υποδομής για την περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας ή έργων γενικού συμφέροντος, με ή χωρίς τη σύμπραξη του ιδιωτικού τομέα καθώς και την εκπόνηση μελετών για την ωρίμανση και την εκτέλεση των έργων αυτών, την προμήθεια ή μίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού για την εξ ιδίων εκτέλεση των ως άνω έργων, την καταβολή αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις ακινήτων στο πλαίσιο εκτέλεσης των ως άνω έργων:

I. Δικαιολογητικά σκοπιμότητας δανείου

- Απόφαση του αρμοδίου οργάνου διοίκησης του υποψηφίου δανειολήπτη για τη χορήγηση δανείου από το Ταμείο, όπου θα αναφέρεται το ποσό και ο σκοπός του.
- Αίτηση του αρμοδίου οργάνου διοίκησης του υποψηφίου δανειολήπτη προς το Ταμείο για τη χορήγηση δανείου

➤ **Για την εκτέλεση των έργων απαιτείται επιπλέον:**

- Μελέτη του έργου με αντίστοιχο προϋπολογισμό δαπάνης συνταγμένη και θεωρημένη από τα αρμόδια όργανα. Αρκεί και προκαταρκτική μελέτη ή προμελέτη του έργου, με την προϋπόθεση ότι κατά το χρόνο συνομολόγησης του δανείου θα προσκομισθεί η οριστική μελέτη, που θα έχει συνταχθεί και εγκριθεί σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- Βεβαίωση ότι το έργο δεν χρηματοδοτείται από άλλο φορέα ή βεβαίωση του αρμοδίου οργάνου διοίκησης του υποψηφίου δανειολήπτη, με την οποία προσδιορίζεται ο φορέας χρηματοδότησης και το ύψος αυτής.
- Εάν το δάνειο αφορά την ολοκλήρωση εκτέλεσης έργου και αφού έχει προσκομισθεί η σύμβαση εκτέλεσης αυτού, βεβαίωση από την αρμόδια υπηρεσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή από την αρμόδια οικονομική ή τεχνική υπηρεσία του υποψηφίου δανειολήπτη, στην οποία αναφέρονται αναλυτικά οι ήδη εκδοθείσες πιστοποιήσεις και οι εκδοθέντες λογαριασμοί.

➤ **Για την εκπόνηση μελετών ωρίμανσης εκτέλεσης έργων απαιτείται επιπλέον:**

- Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ανάθεσης της μελέτης.
- Σύμβαση ανάθεσης της μελέτης εάν υπάρχει.
- Έγγραφο του Δήμου για το αν έχει δοθεί προκαταβολή και το ύψος της.

➤ **Για την προμήθεια ή μίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού για την εξ ιδίων εκτέλεση των ως άνω έργων απαιτείται επιπλέον:**

Τεχνική έκθεση και ενδεικτικός προϋπολογισμός των προμηθειών αρμόδια θεωρημένος.

➤ **Για την καταβολή αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις ακινήτων στο πλαίσιο εκτέλεσης των ως άνω έργων απαιτείται επιπλέον:**

- Πράξη απαλλοτρίωσης (πράξη αναλογισμού, πράξη εφαρμογής, απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου κτλ).
- Δικαστική απόφαση με την οποία καθορίζονται οι τιμές μονάδας αποζημίωσης.
- Πίνακα υπολογισμού της αποζημίωσης (που θα συνταχθεί από το Δήμο).

➤ **Σε περίπτωση εξώδικου συμβιβασμού απαιτείται επιπλέον:**

- Αίτηση του ενδιαφερομένου (προς το Δήμο) για την τιμή συμβιβασμού.
- Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου για την αποδοχή της τιμής συμβιβασμού και για την συνολική αποζημίωση των δικαιούχων.

II. Δικαιολογητικά βιωσιμότητας, ορθολογικής οργάνωσης και πιστοληπτικής ικανότητας του υποψηφίου δανειολήπτη

- α) Ισολογισμοί των τριών τελευταίων ετών θεωρημένοι από το αρμόδιο όργανο καθώς και οι αποφάσεις έγκρισής τους από το αρμόδιο όργανο.
- β) Απολογισμοί εσόδων και εξόδων των τριών τελευταίων ετών θεωρημένοι από το αρμόδιο όργανο καθώς και οι αποφάσεις έγκρισής τους από το αρμόδιο όργανο.
- γ) Προϋπολογισμός εσόδων και εξόδων του τρέχοντος έτους θεωρημένος από το αρμόδιο όργανο και οι τυχόν αναμορφώσεις αυτού καθώς και η απόφαση έγκρισής τους από το αρμόδιο όργανο.
- δ) Βεβαίωση του υποψηφίου δανειολήπτη ότι ποσό από τα έσοδά του ίσο με την τοκοχρεωλυτική δόση του αιτούμενου δανείου δεν θα χρησιμοποιηθεί για άλλο σκοπό, αλλά για την ομαλή εξυπηρέτησή του.
- ε) Βεβαίωση του υποψηφίου δανειολήπτη ότι δεν έχει συνάψει δάνειο με άλλο πιστωτικό φορέα ή, βεβαίωση του ιδίου ότι ποσό εκ των νομίμως εκχωρούμενων εσόδων του ίσο με την τοκοχρεωλυτική δόση του αιτούμενου δανείου δεν έχει εκχωρηθεί ή ενεχυριασθεί υπέρ άλλου δανειστή, ούτε θα συμβεί αυτό καθ' όλη τη διάρκεια εξυπηρέτησης του αιτούμενου δανείου.
- στ) Βεβαίωση πιστωτικού ιδρύματος, το οποίο έχει χορηγήσει τυχόν δάνεια στον υποψήφιο δανειολήπτη, στην οποία αναφέρονται το ύψος, το είδος του επιτοκίου (π.χ. EURIBOR, EKT, σταθερό, πλέον ποσοστού περιθωρίου κέρδους κ.λπ.), η διάρκεια, οι ετήσιες τοκοχρεωλυτικές δόσεις τους και οι παραχωρηθείσες ασφάλειες προς εξασφάλιση των δανείων καθώς και προσκόμιση επικυρωμένου αντιγράφου της σύμβασης δανείου και της σύμβασης εκχώρησης.
- ζ) Βεβαίωση του υποψηφίου δανειολήπτη, με την οποία γνωστοποιεί το πιστωτικό ίδρυμα στο οποίο τηρεί λογαριασμό καθώς και τον αριθμό λογαριασμού.
- η) Πιστοποιητικό ασφαλιστικής ενημερότητας (ΕΦΚΑ).
- θ) Βεβαίωση, στην οποία αναγράφεται ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) και η Δ.Ο.Υ. στην οποία υπάγεται.
- ι) Στοιχεία που εμφανίζουν την ορθολογική οργάνωση του φορέα (π.χ την υφιστάμενη δομή των Υπηρεσιών: Τεχνικών και Οικονομικών. Την οργάνωση και λειτουργία τους. Την δυνατότητα τους να παρακολουθούν την εκτέλεση του έργου και την εξυπηρέτηση του δανείου.

Υπόδειγμα βεβαίωσης

Ο Δήμος για τα έτη,, έχει συνομολογήσει δάνεια του Προγράμματος Δημοσίων
Επενδύσεων Α. Τρίτης κτλ, καθώς και δάνεια με άλλα πιστωτικά ιδρύματα , ως εξής:

Έτος

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις δανείων ΠΔΕ Α. Τρίτης	€
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις δανείων / Με το Τ.Π & Δανείων	€
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις δανείων / Άλλων Πιστωτικών Ιδρυμάτων	€
Σύνολο	€

Έτος

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις δανείων ΠΔΕ Α. Τρίτης	€
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις δανείων / Με το Τ.Π & Δανείων	€
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις δανείων / Άλλων Πιστωτικών Ιδρυμάτων	€
Σύνολο	€

Έτος

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις δανείων ΠΔΕ Α. Τρίτης	€
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις δανείων / Με το Τ.Π & Δανείων	€
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις δανείων / Άλλων Πιστωτικών Ιδρυμάτων	€
Σύνολο	€

Ο Ορκωτός Λογιστής	Ο Δ/ντής των Οικονομικών Υπηρεσιών
---------------------------	---

III. Δικαιολογητικά σχετικά με τα οικονομοτεχνικά Στοιχεία

Οικονομοτεχνική μελέτη του έργου θεωρημένη από την αρμόδια Υπηρεσία και εγκεκριμένη από το Δ.Σ του υποψήφιου δανειολήπτη.

Σημείωση:

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου μπορεί να ζητεί, πέραν των ανωτέρω, όποιο δικαιολογητικό κρίνει αναγκαίο για την έγκριση της χορήγησης δανείου.

IV. Δικαιολογητικά σχετικά με τα νομιμοποιητικά στοιχεία

Δικαιολογητικά από τα οποία προκύπτει η νομική προσωπικότητα του υποψηφίου δανειολήπτη (π.χ. πράξη ίδρυσης, Φ.Ε.Κ. σύστασης κ.λπ.).

V. Δικαιολογητικά απροθυμίας της αγοράς.

Απόφαση οργάνου διοίκησης ΟΤΑ (π.χ. Δημοτικού Συμβουλίου), εγκεκριμένη από την αρμόδια ελεγκτική αρχή (π.χ. Περιφέρεια), από την οποία να προκύπτει η αιτιολογία απροθυμίας της αγοράς προς χρηματοδότηση.

Επιπλέον, οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό (π.χ. έγγραφη άρνηση χρηματοδότησης πιστωτικού ιδρύματος, προσφορές χρηματοδότησης πιστωτικών ιδρυμάτων) ζητηθεί από το Τ.Π.Δ.

Σημείωση:

Απροθυμία θεωρείται ότι συντρέχει **εάν τρία (3) εμπορικά πιστωτικά ιδρύματα** έχουν αρνηθεί να δανειοδοτήσουν τον υποψήφιο δανειολήπτη ή δέχονται να τον δανειοδοτήσουν υπό όρους που απαγορεύουν ή παρακωλύουν ουσιαδώς την εκτέλεση του έργου. Δεν συνιστά απροθυμία της αγοράς η μη χορήγηση δανείου λόγω της οικονομικής κατάστασης του υποψήφιου δανειολήπτη.

VI. Δικαιολογητικά για τη σύναψη της δανειακής σύμβασης:

- Απόφαση του αρμοδίου οργάνου διοίκησης του υποψηφίου δανειολήπτη περί αποδοχής των όρων του εγκριθέντος δανείου.

- Το αποδεικτικό δημοσίευσης της παραπάνω απόφασης καθώς επίσης και, προκειμένου περί ΟΤΑ, το έγγραφο με το οποίο ο υποψήφιος δανειολήπτης τη κοινοποιεί στην αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση.
- Απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου περί προληπτικού ελέγχου νομιμότητας (προσυμβατικός έλεγχος) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία
- Η οριστική μελέτη του έργου με τον αντίστοιχο προϋπολογισμό δαπάνης, εφόσον δεν έχει προσκομιστεί κατά την διαδικασία της έγκρισης χορήγησης του δανείου
- Η σύμβαση ανάθεσης εκτέλεσης του έργου/ η σύμβαση ανάθεσης μελέτης/ η σύμβαση προμήθειας του εξοπλισμού.

Σημείωση:

Όλα τα δικαιολογητικά σε κάθε στάδιο (έγκρισης, συνομολόγησης, εκταμίευσης), θα υποβάλλονται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-Loans, στο σύνδεσμο: <https://e-loans.tpd.gr>.

Β] Δικαιολογητικά έγκρισης της <u>χορήγησης δανείου</u> με σκοπό την εξυγίανση ΟΤΑ

I. Δικαιολογητικά σκοπιμότητας του δανείου

- α) Απόφαση του αρμοδίου οργάνου διοίκησης του υποψηφίου δανειολήπτη για τη χορήγηση δανείου από το Ταμείο με σκοπό την εξυγίανσή του.
- β) Αίτηση του αρμοδίου οργάνου του υποψηφίου δανειολήπτη προς το Ταμείο)
- γ) Πρόγραμμα αποκατάστασης οικονομικής λειτουργίας του υποψηφίου δανειολήπτη εγκεκριμένο από το αρμόδιο όργανο διοίκησης ή την αρμόδια ελεγκτική αρχή, συνοδευόμενο από έκθεση εκτίμησης ορκωτών λογιστών, η οποία αποτυπώνει την υπάρχουσα οικονομική θέση του, όπως επίσης και την οικονομική κατάστασή του όπως έχει διαμορφωθεί.

II. Λοιπά δικαιολογητικά βιωσιμότητας, ορθολογικής οργάνωσης και πιστοληπτικής ικανότητας του αιτούντος

- α) Ισολογισμοί των τριών τελευταίων ετών θεωρημένοι από το αρμόδιο όργανο καθώς και οι αποφάσεις έγκρισής τους από το αρμόδιο όργανο.
- β) Απολογισμοί εσόδων και εξόδων των τριών τελευταίων ετών θεωρημένοι από το αρμόδιο όργανο καθώς και οι αποφάσεις έγκρισής τους από το αρμόδιο όργανο.
- γ) Προϋπολογισμός εσόδων και εξόδων του τρέχοντος έτους θεωρημένος από το αρμόδιο όργανο και οι τυχόν αναμορφώσεις αυτού καθώς και η απόφαση έγκρισής τους από το αρμόδιο όργανο.
- δ) Βεβαίωση του αιτούντος, με την οποία γνωστοποιεί το πιστωτικό ίδρυμα στο οποίο τηρεί λογαριασμό καθώς και τον αριθμό λογαριασμού.
- ε) Πιστοποιητικό ασφαλιστικής ενημερότητας (Ι.Κ.Α.)
- στ) Βεβαίωση, στην οποία αναγράφεται ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) και η Δ.Ο.Υ. όπου υπάγεται.
- ζ) Στοιχεία που εμφανίζουν την ορθολογική οργάνωση του φορέα (π.χ την υφιστάμενη δομή των Υπηρεσιών: Τεχνικών και Οικονομικών. Την οργάνωση και λειτουργία τους. Την δυνατότητα τους να παρακολουθούν την εκτέλεση του έργου και την εξυπηρέτηση του δανείου.

Σημείωση:

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου μπορεί να ζητεί, πέραν των ανωτέρω, όποιο δικαιολογητικό κρίνει αναγκαίο για την έγκριση της χορήγησης δανείου.

III. Δικαιολογητικά σχετικά με τα νομιμοποιητικά στοιχεία

Δικαιολογητικά από τα οποία προκύπτει η νομική προσωπικότητα του υποψηφίου δανειολήπτη.

IV. Δικαιολογητικά για τη σύναψη της σύμβασης δανείων εξυγίανσης

- α) Απόφαση του αρμοδίου οργάνου του υποψηφίου δανειολήπτη περί αποδοχής των όρων του εγκριθέντος δανείου.
- β) Το αποδεικτικό δημοσίευσης της παραπάνω απόφασης καθώς επίσης και το έγγραφο, με το οποίο ο υποψήφιος δανειολήπτης την κοινοποιεί στην αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση.
- γ) Απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου περί προληπτικού ελέγχου νομιμότητας (προσυμβατικός έλεγχος) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Σημείωση:

Όλα τα δικαιολογητικά σε κάθε στάδιο (έγκρισης, συνομολόγησης, εκταμίευσης), θα υποβάλλονται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-Loans, στο σύνδεσμο: <https://e-loans.tpd.gr>.

Γ. Δάνεια ανοικτού λογαριασμού

Για χορηγήσεις δανείων **με σύμβαση πιστώσεως ανοικτού λογαριασμού ή με σύμβαση δανείου**, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου καθορίζει τον τύπο της σύμβασης που θα υπογραφεί.

Τα σχετικά δικαιολογητικά αναφέρονται στη περίπτωση **A - II:**

« **Δικαιολογητικά βιωσιμότητας, ορθολογικής οργάνωσης και πιστοληπτικής ικανότητας του υποψήφιου δανειολήπτη** »

Δ. Όροι χορήγησης δανείων

1. Το ύψος του χορηγούμενου δανείου μπορεί να φθάνει μέχρι **100%** του προϋπολογισμού του **έργου**, της **μελέτης**, της δαπάνης **προμήθειας και μίσθωσης μηχανημάτων και εξοπλισμού**, καθώς και του ποσού της **αποζημίωσης για τις απαλλοτριώσεις ακινήτων** ή του αναγκαίου προς εξυγίανση του αιτούντος, ποσού.
2. Στην περίπτωση δανείου χορηγούμενου σε νομικά πρόσωπα στο πλαίσιο **Σύμπραξης Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα**, το ύψος του δεν υπερβαίνει το **30%** του προϋπολογισμού του προς εκτέλεση έργου **ενώ** σε περίπτωση **συγχρηματοδότησης** το ύψος του δεν υπερβαίνει το **90%** του προϋπολογισμού αυτού.
3. Το επιτόκιο του χορηγούμενου δανείου συναρτάται με τους ειδικότερους σκοπούς που εξυπηρετεί το δάνειο.
4. Η διάρκεια αποπληρωμής: έως 25 έτη.
5. Επιτόκια:

Απόφαση 3904/7/4-11-2025 [ΑΔΑ ΨΨΜ5469ΗΗ7-ΜΗΛ], Δ.Σ του Τ.Π και Δανείων**ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ****ΟΤΑ, Συνδέσμων και Ενώσεων Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ των ΟΤΑ**

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	Διάρκεια	Επιτόκια
Α] ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ			
1) Έργα	Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, Σύνδεσμοι και Ενώσεις Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ των ΟΤΑ,	έως 25 έτη	4,25% σταθερό για τα 10 πρώτα έτη.* Για την υπόλοιπη διάρκεια : euribor 12μηνου (αναπρ.1/1 εκάστου έτους) + περιθώριο 3%. Ελάχιστο τελικό επιτόκιο το 3%
2) Απαλλοτριώσεις			
3) Προμήθειες		έως 10 έτη	4,25% (σταθερό για όλη τη διάρκεια)
4) Μελέτες			
Β] ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ			
1) Αναχρηματοδότηση ήδη συναφθέντων δανείων τους με το Τ.Π. & Δανείων ή με Πιστωτικά Ιδρύματα της Ελλάδος ή του Εξωτερικού	Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, Σύνδεσμοι και Ενώσεις Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ των ΟΤΑ,	έως 25 έτη	4,75% σταθερό για τα 10 πρώτα έτη.* Για την υπόλοιπη διάρκεια : euribor 12μηνου (αναπρ.1/1 εκάστου έτους) + περιθώριο 4%. Ελάχιστο τελικό επιτόκιο το 4%
2) Ισοσκέλιση προϋπολογισμού	Δήμοι και Περιφέρειες	έως 20 έτη	4,25% σταθερό για τα 10 πρώτα έτη.* Για την υπόλοιπη διάρκεια : euribor 12μηνου (αναπρ.1/1 εκάστου έτους) + περιθώριο 3%. Ελάχιστο τελικό επιτόκιο το 3%
Γ] ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ			
Έργα βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας σε εγκαταστάσεις οδοφωτισμού	Δήμοι και Περιφέρειες	έως 10 έτη	3,78% (σταθερό για όλη τη διάρκεια)
Δ] ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ			
ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ	Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, Σύνδεσμοι και Ενώσεις Ο.Τ.Α., Ν.Π των ΟΤΑ	έως 15 έτη	3,70% (σταθερό για όλη τη διάρκεια)

Σημείωση: * Μετά την περίοδο ισχύος του σταθερού επιτοκίου (10 έτη), ο δανειολήπτης έχει το δικαίωμα αναθεώρησης ή μετατροπής του επιτοκίου σύμφωνα με αυτά που θα ισχύουν σε αντίστοιχες κατηγορίες δανειοδότησης και εφόσον το ζητήσει ένα μήνα πριν την λήξη της ανωτέρω περιόδου.

** Για το κυμαινόμενο επιτόκιο: Ως Euribor νοείται το επιτόκιο, όπως αυτό δημοσιεύεται στις 11:00 π.μ. ώρα Βρυξελλών κατά την ημερομηνία που συμπίπτει με 2 (δύο) Σχετικές Εργάσιμες Ημέρες πριν την πρώτη ημέρα της σχετικής περιόδου, στη σελίδα του Reuters EURIBOR 01 ή σε οποιαδήποτε άλλη σελίδα αντικατάστασής της. Αν η τιμή του Euribor είναι μικρότερη του μηδενός (0) τότε θα υπολογιστεί στο μηδέν (0).

Σημείωση :

Το ύψος, το επιτόκιο και η διάρκεια αποπληρωμής του χορηγούμενου δανείου καθώς και κάθε άλλος όρος καθορίζονται ύστερα από αξιολόγηση της σκοπιμότητας του δανείου, της βιωσιμότητας, της ορθολογικής οργάνωσης, της πιστοληπτικής ικανότητας του υποψηφίου δανειολήπτη και των προσφερομένων ασφαλειών για την ομαλή εξυπηρέτηση του δανείου. Σε κάθε περίπτωση, λαμβάνεται πρόνοια να αποφεύγονται, όσο είναι δυνατό, στρεβλώσεις της αγοράς.

5. Ασφάλεια των δανείων

➤ Η εξασφάλιση των δανείων είναι δυνατή με τους εξής τρόπους:

- α) Ενεχυρίαση ή εκχώρηση εκ μέρους του δανειολήπτη προς το Ταμείο των αναγκαίων για την ομαλή εξυπηρέτηση του δανείου ποσών από τα συνολικά έσοδα αυτού ή, αν ο δανειολήπτης είναι ΟΤΑ, ενεχυρίαση ή εκχώρηση εσόδων από ανταποδοτικά τέλη, από εξειδικευμένες επιχορηγήσεις ή από το τμήμα των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.), σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- β) Εγγραφή υποθήκης επί ακινήτων ή μέρους αυτών για το ποσό του δανείου εφόσον τα ακίνητα αυτά ανήκουν κατά κυριότητα στον δανειολήπτη και είναι δεκτικά απαλλοτριώσεως υπό τη γενική του όρου έννοια.
- γ) Σύσταση ενεχύρου επί κινητών ή μέρους αυτών για το ποσό του δανείου εφόσον τα κινητά αυτά ανήκουν κατά κυριότητα στον δανειολήπτη και είναι δεκτικά μεταβιβάσεως.
- δ) Παροχή εγγύησης υπέρ του δανειολήπτη εκ μέρους αναγνωρισμένων πιστωτικών ιδρυμάτων ή χρηματοπιστωτικών οργανισμών της Ελλάδας και του εξωτερικού ή ενωσιακών οργάνων ή διεθνών οργανισμών που έχουν μεταξύ των σκοπών τους την παροχή τέτοιων εγγυήσεων.
- ε) Συμπλήρωση της ασφάλειας
Εάν κατά τη διάρκεια του δανείου η αξία της ασφάλειας που έχει εκχωρηθεί, έχει μειωθεί και δεν κρίνεται από το Ταμείο επαρκής για την εξασφάλιση του δανείου, ο οφειλέτης οφείλει να τη συμπληρώσει κατά τη σχετική υπόδειξη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, διαφορετικά το δάνειο γίνεται ληξιπρόθεσμο και απαιτητό.

- Το είδος και οι όροι εξασφάλισης του δανείου με έναν ή περισσότερους από τους παραπάνω τρόπους θα καθορίζονται ύστερα από την αξιολόγηση της σκοπιμότητας του δανείου, της βιωσιμότητας, της ορθολογικής οργάνωσης και της πιστοληπτικής ικανότητας του υποψηφίου δανειολήπτη.

6. Τρόπος απόδοσης του προϊόντος των δανείων

- Το προϊόν του δανείου θα αποδίδεται στον δανειολήπτη όπως θα ορίζεται στη σύμβαση που θα συνάπτεται με το Ταμείο.
- Ειδικά προκειμένου για την εκτέλεση έργων μπορεί να προκαταβάλλεται ποσοστό μέχρι 10% του ποσού του δανείου. Το δε υπόλοιπο ποσοστό θα καταβάλλεται ανάλογα με την πρόοδο του έργου και ύστερα από πιστοποίηση θεωρημένη από τα αρμόδια όργανα. Από το ποσό που καταβάλλεται κάθε φορά θα αφαιρείται το ποσό της τυχόν προκαταβολής.

7. Εξυπηρέτηση των δανείων

- Η έναρξη της εξυπηρέτησης του δανείου αποφασίζεται με την απόφαση έγκρισης της χορήγησης του δανείου.

8. Περίοδος χάριτος

- Ειδικά για εκτέλεση έργων δύναται να χορηγείται **περίοδος χάριτος**. Η τυχόν χορηγούμενη περίοδος χάριτος δεν μπορεί να υπερβαίνει το χρονικό διάστημα που προβλέπεται για την αποπεράτωση του έργου, το οποίο μπορεί να παραταθεί για ένα (1) ακόμη έτος, προκειμένου να τεθεί σε λειτουργία το έργο.
- **Εάν ο δανειολήπτης αδυνατεί** να ανταποκριθεί εν όλω ή εν μέρει στην υποχρέωση ομαλής εξυπηρέτησης του δανείου, είναι δυνατή, πέραν των όσων ορίζονται στη συναφθείσα σύμβαση, **η χορήγηση περιόδου χάριτος** ως προς την εξόφληση ή η τροποποίηση άλλων όρων της δανειακής σύμβασης **με σκοπό** την εξόφληση του δανείου ύστερα από αξιολόγηση της σκοπιμότητας , της βιωσιμότητας, της ορθολογικής οργάνωσης, της

πιστοληπτικής ικανότητας και των προσφερόμενων ασφαλειών. Σε κάθε περίπτωση λαμβάνεται πρόνοια να αποφεύγονται, όσο είναι δυνατόν οι στρεβλώσεις της αγοράς.

9. Έξοδα και δαπάνες

Τα κάθε είδους έξοδα και οι λοιπές δαπάνες συνολολόγησης του δανείου, εγγραφής υποθηκών, σύστασης ενεχύρων κ.λπ., καθώς και εξόφλησης του δανείου βαρύνουν τον δανειολήπτη και τα οποία σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 3852/8/30-5-2024 [ΑΔΑ:ΨΡ92469ΗΗ7-ΑΦΩ] αποφάσεις του Δ.Σ του Τ.Π. & Δανείων ορίστηκαν σε € 10.000,00

10. Παρακράτηση τοκοχρεολυσίων

Από την αναγγελία εκχωρήσεως, οι διαχειριστές των εσόδων των οφειλετών του Ταμείου από δάνεια όπως και κάθε άλλο αρμόδιο όργανο για την είσπραξη των εσόδων τους, υποχρεούνται να παρακρατούν και να αποδίδουν στο Ταμείο κάθε χρόνο και μέχρι την εξόφληση του δανείου το τοκοχρεολύσιο που οφείλεται καθώς και κάθε άλλη απαίτηση του Ταμείου που απορρέει από τη σχετική δανειοδότηση.

11. Οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις που αφορούν το αιτηθέν κάθε φορά δάνειο, καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Τ.Π.Δ., ως αρμόδιο όργανο διοίκησης και διαχείρισης της περιουσίας του Ταμείου.

Άρθρο 264

Πιστοληπτική Πολιτική

Διαδικασία συνομολόγησης δανείου από

Δήμους και Περιφέρειες

1. Οι δήμοι και οι περιφέρειες μπορούν να συνομολογούν δάνεια με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού, αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση επενδύσεων και για τη χρηματοδότηση χρεών τους, εφόσον συντρέχουν, σωρευτικά, οι πιο κάτω προϋποθέσεις:
 - α) το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης κάθε δήμου ή περιφέρειας δεν υπερβαίνει το 20% των ετήσιων τακτικών του εσόδων. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών.
 - β) το συνολικό χρέος του δήμου και της περιφέρειας που προβαίνει σε δανεισμό δεν υπερβαίνει το 60% των συνολικών εσόδων του, όπως αυτό καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών. Ως συνολικό χρέος του θεωρούνται οι συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του.
2. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 176 του ν. 3463/2006, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.
3. Προπληρωμές από τους Κ.Α.Π. προς τους δήμους και τις περιφέρειες από το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καταβάλλονται εφόσον συντρέχουν τα ακόλουθα κριτήρια:
 - α) ο δήμος ή η περιφέρεια έχει εξαντλήσει το σύνολο των δημοσιονομικών του δυνατοτήτων και ιδίως αυτών που έχουν σχέση με την είσπραξη ιδίων εσόδων,
 - β) το αντικείμενο της προπληρωμής αφορά στην κάλυψη ανελαστικής δαπάνης,
 - γ) υπάρχει δυνατότητα οικονομικής αναπλήρωσης εντός ενός ημερολογιακού έτους και
 - δ) η προκαταβολή δε θα υπερβαίνει το ποσοστό του 150% του ύψους της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του δήμου ή της περιφέρειας από τους Κ.Α.Π.

Προϋποθέσεις και όροι δανεισμού

1. Για να συναφθεί δάνειο για την εκτέλεση έργων ή προμηθειών, πρέπει να υπάρχει προκαταρκτική μελέτη ή προμελέτη ή οριστική μελέτη των έργων ή των προμηθειών, για τα οποία θα συνομολογηθεί το δάνειο, που να έχει συνταχθεί και εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα.
2. Απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί το δάνειο για σκοπό άλλον από εκείνον για τον οποίο συνομολογήθηκε.
3. Οι διατάξεις, που επιβάλλουν την παράσταση δικηγόρων κατά τη σύνταξη δανειστικών συμβολαιογραφικών εγγράφων, δεν εφαρμόζονται για τις περιφέρειες.
- Οι συμβάσεις για τη συνομολόγηση των δανείων δεν επιβαρύνονται με τέλη και δικαιώματα υπέρ τρίτων.
4. Τα συμβολαιογραφικά δικαιώματα στις συμβάσεις συνομολόγησης δανείων εκ μέρους περιφερειών μειώνονται στο ένα δεύτερο (1/2). Τα κάθε είδους δικαιώματα εμμίσθων ή αμίσθων υποθηκοφυλάκων, για την εγγραφή υποθήκης, προσημειώσεως ή κατασχέσεως σε βάρος περιφέρειας, μειώνονται επίσης στο ένα δεύτερο (1/2).
5. Εγγυήσεις του Δημοσίου για τη σύναψη δανείων παρέχονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών. Η εγγύηση μπορεί να παρέχεται με όρους που αφορούν τη χρονική διάρκεια, τις προϋποθέσεις για την παροχή και εξόφληση του δανείου και τις ασφάλειες που πρέπει να παράσχει ο δανειζόμενος, στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνεται και η εκχώρηση πόρων.
6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων έχουν εφαρμογή και για τα ιδρύματα και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που συνιστώνται από περιφέρειες.
7. Η διάρκεια και η είσπραξη των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών που είχαν εκχωρήσει οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή εκχωρούν οι περιφέρειες για την ασφάλεια και την εξυπηρέτηση των δανείων, παρατείνεται αυτοδικαίως έως την πλήρη εξόφληση των δανείων αυτών.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ &
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΤΟΠ. ΑΥΤΟΔ/ΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΟΤΑ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ Δ/ΣΗΣ ΟΤΑ
Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 27
Ταχ. Κώδικας: 101 83 - ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Γ. Στεφανάκης
Τηλέφωνο : 213-1364838

Αθήνα 30 Ιουλίου 2010

Αρίθμ. Πρωτ.: 43093

ΘΕΜΑ: Καθορισμός του ανώτατου ορίου του συνολικού χρέους δήμου που προβαίνει σε δανεισμό, ως ποσοστού των συνολικών εσόδων του.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

- 1.- Τις διατάξεις της περίπτωσης (β) της παρ. 1 του άρθρου 264 «Πιστοληπτική Πολιτική - Διαδικασία συνομολόγησης δανείου από Δήμους και Περιφέρειες» του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (87 Α').
- 2.- Την υπ' αριθμ. 103/2702/12-7-2010 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος.
- 3.- Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α').
- 4.- Την υπ' αριθμ 383/18-1-2010 (29 Β') απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης «Καθορισμός αρμοδιοτήτων των Υφυπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Θεοδώρας Τζάκρη και Γεωργίου Ντόλιου».
- 5.- Το γεγονός ότι, από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας, δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, ούτε σε βάρος των προϋπολογισμών των δήμων.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

1. Καθορίζουμε, ως ανώτατο όριο του **συνολικού χρέους δήμου** που προβαίνει σε δανεισμό, **ποσοστό**

60% επί των **συνολικών εσόδων** του.

2. Ως **συνολικό χρέος** του δήμου θεωρούνται οι συνολικές **μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες** υποχρεώσεις του, όπως αυτές προκύπτουν:

α) Για τους δήμους που **εφαρμόζουν** το κλαδικό λογιστικό σχέδιο των ΟΤΑ α' βαθμού, από τον αριθμητικό μέσο των **υποχρεώσεων** των τριών (3) τελευταίων εγκεκριμένων ισολογισμών τους.

β) Για τους δήμους που **δεν εφαρμόζουν** το κλαδικό λογιστικό σχέδιο των ΟΤΑ α' βαθμού, από τον αριθμητικό μέσο των **υποχρεώσεων** των τριών (3) τελευταίων οικονομικών καταστάσεων τους, που καταρτίζουν κατ' εφαρμογή της διάταξης της παρ. 7 του άρθρου 163 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006).

3. Ως συνολικά έσοδα του δήμου λαμβάνονται:

α) Για τους δήμους που **εφαρμόζουν** το κλαδικό λογιστικό σχέδιο των ΟΤΑ α' βαθμού, ο αριθμητικός μέσος των **συνολικών εσόδων** των τριών (3) τελευταίων **εγκεκριμένων ισολογισμών** τους.

β) Για τους δήμους που **δεν εφαρμόζουν** το κλαδικό λογιστικό σχέδιο των ΟΤΑ α' βαθμού, ο αριθμητικός μέσος των **συνολικών εσόδων** των τριών (3) τελευταίων **εγκεκριμένων απολογισμών** τους.

4. Στα συνολικά έσοδα της προηγούμενης παραγράφου **δεν περιλαμβάνονται:**

α) Οι εισπράξεις των δήμων από δάνεια (κατηγορία 31 του τύπου του προϋπολογισμού τους).

β) Οι εισπράξεις υπέρ του δημοσίου και τρίτων και επιστροφές χρημάτων (ομάδα 4 του τύπου του προϋπολογισμού τους).

γ) Το χρηματικό υπόλοιπο (ομάδα 5 του τύπου του προϋπολογισμού τους).

5. Για τους **δήμους** που συγκροτούνται και λειτουργούν από **1-1-2011**, κατά τα οριζόμενα στο ν. 3852/2010, τα οικονομικά μεγέθη των ανωτέρω παραγράφων 1-4 προκύπτουν από τα άθροισμα των επιμέρους όμοιων μεγεθών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που συνενώνονται και απαρτίζουν το νέο δήμο.

6. Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΤΟΛΙΟΣ

ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ. 45352/ΕΓΚ.15/9-8-10 : Εξέταση αιτημάτων ΟΤΑ πρώτου βαθμού για λήψη δανείων

Ενόψει της συνεχιζόμενης υποβολής αιτημάτων από **ΟΤΑ πρώτου βαθμού** για λήψη δανείων, θα θέλαμε να επισημάνουμε ιδιαίτερα ότι, έπειτα από την έναρξη ισχύος:

-των διατάξεων του άρθρου 264 του ν. 3852/2010,

-της παρ. 11 του άρθρου 18 του ν. 3870/2010 «Εκλογικές δαπάνες συνδυασμών και υποψηφίων και έλεγχος αυτών, κατά τις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές» (ΦΕΚ 138/Α/9-8-2010) καθώς και «της υπ' αριθμ 43093/30-7-2010 (ΦΕΚ 1153/8/30-7-2010) υπουργικής απόφασης, κατά την έγκριση ή επανεξέταση τέτοιων αιτημάτων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 264 του ν. 3852/2010, ορίζεται ρητά ότι οι δήμοι και οι περιφέρειες να μπορούν να συνομολογούν δάνεια με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού, αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση επενδύσεων και για τη χρηματοδότηση χρεών τους. Κατά συνέπεια, **δεν είναι** από το νόμο επιτρεπτή η έγκριση δανείου με "σκοπό τη χρηματοδότηση λειτουργικών δαπανών.

2. Θα πρέπει να πληρείται η προϋπόθεση που τίθεται με την ίδια παράγραφο, ότι το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης **κάθε δήμου** δεν θα υπερβαίνει το **20%** των ετήσιων τακτικών του εσόδων.

Στα **τακτικά έσοδα**, που θα λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή της διάταξης αυτής, περιλαμβάνονται:

- Το σύνολο των ετήσιων τακτικών εσόδων του φορέα (**ομάδα 0** του τύπου του προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων).
- Κατ' εξαίρεση, από τα έκτακτα έσοδα, η ΣΑΤΑ (**κωδικοί** είδους **1311** και **1312** του τύπου του προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων).
- Τα τακτικά έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών που βεβαιώνονται και εισπράττονται για πρώτη φορά (κατηγορία **21** του τύπου του προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων).
- Τα εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα κατά τα παρελθόντα οικονομικά έτη τακτικά έσοδα που και για πρώτη φορά (υποκατηγορία **321** του τύπου του προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων).

3.Θα πρέπει επίσης να πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται με την 43093/30-7-2010 (ΦΕΚ 1153/Β/30-7-2010) απόφαση «Καθορισμός του ανώτατου ορίου του συνολικού χρέους δήμου που προβαίνει σε δανεισμό, ως ποσοστού των συνολικών εσόδων του», φωτοαντίγραφο της οποίας σας επισυνάπτουμε, όπου ως ανώτατο όριο του συνολικού χρέους δήμου που προβαίνει σε δανεισμό ορίζεται ποσοστό 60% επί των συνολικών εσόδων του.

4.Τέλος, στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 11 του άρθρου 18 του ν. 3870/2010 «Εκλογικές δαπάνες συνδυασμών και υποψηφίων και έλεγχος αυτών, κατά τις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές», ορίζεται ότι, μέχρι την έναρξη εφαρμογής του ειδικού προγράμματος εξυγίανσης που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 262 του ν. 3852/2010, από τους περιορισμούς της παρ. 1 του άρθρου 264 του ίδιου νόμου εξαιρούνται τα δάνεια που συνομολογούνται από δήμους με αποκλειστικό σκοπό την εξυπηρέτηση οφειλών, εν γένει, από ήδη συνομολογηθέντα και ληφθέντα δάνεια.

Συνεπώς, η ισχύς της διάταξης του ν.3870/2010 «Εκλογικές δαπάνες συνδυασμών και υποψηφίων και έλεγχος αυτών, κατά τις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές», που ήδη αναφέραμε, εκπνέει αμέσως μόλις ξεκινήσει η εφαρμογή του ειδικού προγράμματος εξυγίανσης των δήμων.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΤΟΛΙΟΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΥΡΙΜΗΣ

Αριθμ. 22634 (1) [ΦΕΚ 1839/Β/11-6-2012] Καθορισμός του ανώτατου ορίου του συνολικού χρέους Περιφέρειας που προβαίνει σε δανεισμό, ως ποσοστού των συνολικών εσόδων της.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της περίπτωσης (β) της παρ. 1 του άρθρου 264 «Πιστοληπτική Πολιτική – Διαδικασία συνομολόγησης δανείου από Δήμους και Περιφέρειες» του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87/Α').
2. Το με αριθμ. 379/5.4.2012 έγγραφο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας, στο οποίο εμπεριέχεται η από 2 Απριλίου 2012 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της, περί της δυνατότητας δανειοδότησης των Περιφερειών.
3. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α').
4. Το γεγονός ότι, από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας, δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, ούτε σε βάρος των προϋπολογισμών των Περιφερειών, αποφασίζουμε:
 1. Καθορίζουμε, ως ανώτατο όριο του συνολικού χρέους Περιφέρειας που προβαίνει σε δανεισμό, **ποσοστό 60%** επί των συνολικών εσόδων της.
 2. Ως **συνολικό χρέος** της Περιφέρειας θεωρούνται οι **συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις** της, όπως αυτές προκύπτουν από τον τελευταίο εγκεκριμένο **απολογισμό**.
 3. Τα **συνολικά έσοδα της Περιφέρειας** προκύπτουν ομοίως, από τον τελευταίο εγκεκριμένο απολογισμό, **εξαιρουμένων**:
 - α) των εσόδων από επιχορηγήσεις που αφορούν στην καταβολή του διατροφικού επιδόματος, την κάλυψη δαπανών για τη μεταφορά μαθητών και την υλοποίηση των προγραμμάτων για τη Δακοκτονία, το Ολοκληρωμένο Σύστημα Εφαρμογής και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) και την καταπολέμηση των κουνουπιών,
 - β) των εσόδων από δάνεια (κατηγορία 7000 και υποκατηγορίες 8700 και 9700),
 - γ) των εσόδων υπέρ του δημοσίου και τρίτων (υποκατηγορία 5200 και ομάδες 6620 και 8620),
 - δ) των επιστροφών χρημάτων (υποκατηγορία 5500 και ομάδες 6650 και 8650), και
 - ε) του ταμειακού υπολοίπου.
 4. Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 6 Ιουνίου 2012

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΑΝΙΤΑΚΗΣ